

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Møtedato: 26.02.21
Saksnummer:
Saksbehandler: Morten Johannessen
Dato saksframlegg: 12.02.2021

Sak 2021/8: Båtfeste 29/294 Jomfruland

Bakgrunn

Henrik Albretsen som eier 29/294 på Jomfruland har 05.02.21 bedt nasjonalparken om råd om hvor nytt båtfeste bør legges ut. Han viser til pkt. 5.1 i tinglyst avtale fra 1978 i forbindelse med overdragelse av eiendommen 29/5 Øytangen til staten ved Miljøvern-departementet. Se vedlegg. Begrunnelsen er behov for båtplass til egne gjester og egen båt i dårlig vær. I avtalen er det angitt at sted for utlegging av bøye er utenfor marbakken. Utenfor 29/294 vil det si minst 160 meter fra strandlinjen på 29/5 Øytangen som ligger mellom 29/294 og sjøen.

Den delen av avtalen som gjelder båtplasser ved Øytangen brygge blir praktisert. To hytteeiendommer har hver sin båtplass ved utriggerne. Nasjonalparken har de siste årene sørget for at utriggerne tas opp på land om høsten og settes ut på våren, samt reparasjoner.

Forvalters vurdering av forholdet mellom avtalen og regelverket for nasjonalparken

Henvendelsen kan forstås dithen at Albretsen mener at avtalen fra 1978 gir han rett til utlegging av nytt båtfeste, uavhengig av regelverket for nasjonalparken.

Hvis avtalen hadde vært mellom private, ville ikke forholdet mellom avtale og regelverk vært relevant, da private avtaler ikke har betydning for praktisering av offentlig rett. I dette tilfellet er avtalen inngått med Miljøverndepartementet som fra opprettelsen i 1975 har vært fagdepartement for blant annet vern av natur og statlig sikring av friluftslivsområder. Det er derfor et spørsmål om hvilken virkning avtaler departementet har inngått har for praktisering av lover og forskrifter, særlig de som er underlagt samme departement. På den ene siden vil staten være forutsigbar og stå ved sine avtaler. På den andre siden er det ønskelig at lover og forskrifter blir praktisert etter hensikten, særlig når de har gjennomgått en utvikling og det har gått lang tid fra avtalen ble inngått. I denne saken er det tilfelle, da regelverket for både vern av strandsonen etter plan- og bygningsloven, friluftslivsloven og vern av natur etter naturmangfoldloven har utviklet seg mye siden 1978, for det meste i favør av naturverdiene og allmenne friluftslivinteresser. På bakgrunn av hensynet til at lover bør praktiseres etter hensikten, mener forvalter at tiltaket er søknadspiktig og at det er legitimt å håndtere henvendelsen som en søknad om tillatelse etter verneforskriften. Det foreligger ikke ordinær søknad, og alternativ behandlingsmåte er å utsette saken i påvente av søknad med nærmere informasjon om båtfestet og forventet bruk, samt ønsket sted.

Et annet forhold er avtalens virkning for staten som grunneier. Det er liten tvil om at avtalen gjelder for den rollen.

Forholdet til verneforskriften og naturmangfoldloven

Etter forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 3 kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til: l) Bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesbrygge, oppsetting av bruer, klopper og fortøyningsfester for båter.

Forvalters vurdering

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Det er ikke gjennomført fysisk kartlegging av naturtyper på sjøbunnen i det aktuelle området, men naturtypene er modellert med verktøy med god treffsikkerhet og vist i Naturbase. Nasjonalparken gjorde opptak av sjøbunnen med undervannsdroner litt lenger nord i 2020. Opptakene bekrefter modelleringen. Det er sannsynlig at det også er tilfelle i dette aktuelle området. Når det gjelder mulig påvirkning av friluftsliv langs stranden innenfor, er det ikke aktiviteten kartlagt, men både forvalter og styremedlemmer kjenner bruken av området godt. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig, og § 9 om føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning:

Det er få hytter i nasjonalparken. Mulig samlet belastning vurderes til å være liten.

Konkret vurdering

Naturtypene på sjøbunnen er bløtbunn på de grunne partiene og ålegrasenger fra ca. to til fem meters dyp utenfor marbakken. Det lever nedgravde dyr i bløtbunnen som er viktig mat for fugl og fisk. Ålegrasengene er spesielt viktig som oppvekstområder for torsk. Moringer som legges ut dekker et lite areal på sjøbunnen, og den negative virkningen helt lokal er liten. Hvis moringene ikke ligger stabilt i dårlig vær og beveger seg, kan et noe større område bli påvirket. Det samme kanskje i større grad kjetting hvis den ligger på sjøbunnen og dreier rundt med vind- og strømmretning. De to naturtypene bløtbunn og ålegrasenger er i utgangspunktet jevnstilte når det gjelder naturverdi og mulig fare for skader vil ikke være forskjellig. Lenger ut, dypere enn ålegrasengene vil det være mindre fare skade på naturtypene.

Strekningen fra Øytangen brygge til eiendomsgrensen til Sandbakken i sør er ca. 220 meter. Med unntak av en utfylling med stein fra flere tiår tilbake, er strekningen fri for tekniske inngrep og det ligger ikke båter fast på sjø eller på stranda. Stranda er en del av Øytangen friluftslivsområde og er mye brukt, spesielt i badesesongen.

Mange opplever stranda og sjøen utenfor som en perle, både når det gjelder landskapsverdi og for friluftsliv. Nytt båtfeste ca. 160 meter eller mer ute på sjøen vil antakelig gjøre lite av seg sett fra stranda, men når festet er i bruk til middels store eller store båter, vil båten kunne oppleves som et nytt fremmedelement i sjøen som ellers er uten påvirkning på denne strekningen. Det er et godt stykke inn til øyene inne i skjærgården, og sett fra stranda på Øytangen, oppleves sjøen i Jomfrulandsrenna som «åpen». Båter i feste ute på sjøen vil etter forvalters vurdering redusere landskapsverdien, redusere verdien for friluftslivet og virke privatiserende. Det kan sies at det er hensyn som til vanlig ikke blir tillagt stor vekt langs kysten når det gjelder båtfester, men i en nasjonalpark er det spesielt viktig å være

oppmerksom på slike virkninger. Nasjonalparkens formålsbestemmelse er blant annet å ta vare på kystlandskapet på land og *i sjø*, herunder områder med rullestein og strandvoller.

Det må nevnes at den avtalen det vises til i utgangspunktet også gjelder eiendommen 29/293 som ligger lenger nord ved den samme stranda. Det kan tenkes at hvis det blir gitt tillatelse i denne saken, vil også eieren av eiendommen i nord ønske båtfeste. Hensynet til lik behandling av like saker tilsier at det i så fall må gis tillatelse også for den eiendommen.

Innstilling

Alternativ 1:

Nasjonalparkstyret velger å håndtere henvendelsen som søknad om båtfeste etter verneforskriften § 3. Søknaden avslås med begrunnelse som framgår av saksutredningen. Det er lagt vekt på hensyn til landskapsverdi og opplevelser i friluftslivet.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. Klagen bør være begrunnet og skal sendes nasjonalparkforvaltningen.

Alternativ 2:

Det foreligger ikke ordinær søknad og saken utsettes i påvente av søknad med nærmere informasjon om båtfestets tekniske løsning, forventet bruk og ønsket sted.

Behandling

Torstein Kiil og Jone Blikra foreslo at saken utsettes, jf. alternativ 2. Erling Krogh pekte på behov for dialog mellom søker og forvalter i den videre prosessen. Viggo Nicolaysen foreslo at opptrekk av lettbåt inne på stranda ikke blir en del av løsningen, da det gir slitasje i erosjonskanten som gir vind og sjø angrepspunkt med graving innover dyneenga som resultat. [Torstein Kiil foreslo at søker bes om å legge fram spesifisert informasjon om dybdeforholdene. En bøye som kommer vesentlig lengre ut enn Øytangen brygge vil være negativt for båttrafikken.](#)

Vedtak

Det foreligger ikke ordinær søknad og saken utsettes i påvente av søknad med nærmere informasjon om båtfestets tekniske løsning, forventet bruk og ønsket sted. Søker og forvalter holder dialog i den videre prosessen. Opptrekk av lettbåt inne på stranda er ikke en del av løsningen, da det gir slitasje i erosjonskanten som gir vind og sjø angrepspunkt med graving innover dyneenga som resultat. [Søker bes om å legge fram spesifisert informasjon om dybdeforholdene. En bøye som kommer vesentlig lengre ut enn Øytangen brygge vil være negativt for båttrafikken.](#)

Vedlegg:

Avtale fra 1978

E-post fra Henrik Albretsen 10.02.21

Utskrift til

Henrik Albretsen

